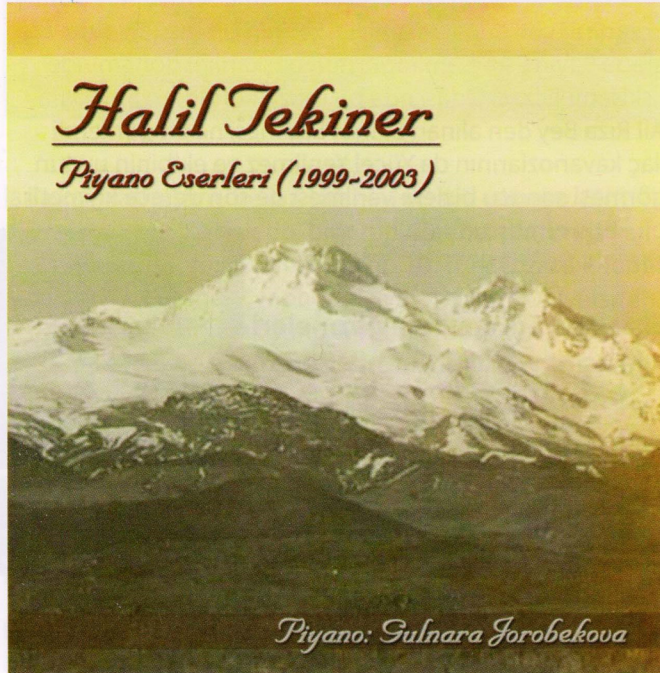

Halil Tekiner, eczacı bir anne-babanın oğlu olarak 1983'te Kayseri'de doğdu. Ailenin 5. eczacısı olarak 2004 yılında Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nden mezun oldu. Aynı üniversitenin Eczacılık İşletmeciliği ve Tarihi Anabilim Dalı'nda yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamladı. Bir süre Semmelweis (Macaristan), North Carolina (ABD) ve Philipps (Almanya) Üniversitelerinde araştırmalarda bulundu.

Eczacılık alanında birçok özel ödülün sahibi olan Halil Tekiner, Altı Nokta Körler Derneği Hizmet Ödülü, Dünya Eczacılık Federasyonu Yılın Muhabiri Ödülü gibi ödüllerin de sahibidir.

Müziğe 5 yaşında piyano ile başlayan Tekiner, uzun yıllar bestecilik eğitimi aldı ve bestelediği eserleri 2009 yılında konser piyanisti Doç. Dr. Gulnara Jorobekova tarafından icra edilerek "Halil Tekiner - Piyano Eserleri (1999-2003)" başlıklı CD'de toplandı, ulusal ve uluslararası festivallerde seslendirildi.

Tekiner sanat alanında aşağıdaki çalışmalarda da yer almıştır:

2006 yılında "Fotoğraflarla Kayseri Eczacılık Tarihi", 2011 yılında ise "1875'ten Günümüze Karikatürlerde Eczacılık" başlıklı iki sergi açtı.

2009 yılında Philipps Üniversitesi Eczacılık Tarihi Enstitüsü'nde "Türk Sanatında Eczacılık" konulu bir konferans verdi.

Besteci Joseph Haydn'ın Lo Speziale (Eczacı) Operası'nı (1768) Türkiye'de tanıtarak 9 Nisan 2013 tarihinde ilk gösteriminin gerçekleştirilmesini sağladı.

2011'den beri Andante klasik müzik dergisindeki "Nasil Öldüler" başlıklı köşesinde ünlü bestecilerin hatalıkları ve kullandıkları ilaçların yaratı süreçleri üzerindeki etkilerini ele almaktadır. Ayrıca Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nde "Edebiyatta Eczacılık" ve "Sanat ve Eczacılık" başlıklı seçmeli dersleri vermektedir.

Mesleğinin yanında sanatsal uğraşlarıyla ön plana çıkan Sayın Tekiner ile sizler için kendisi ve sanat üstüne bir söyleşi gerçekleştirdik:

Çocukluğunuzda eczacılık sizin için ne ifade ediyordu? O zamanlar ne olmak istiyordunuz?

"Eczane" benim çocukluğumun vazgeçilmez mekânı idi. Ortaokula başlayınca kadar çoğu tatil günümü anne ve babamın eczanelerinde geçirir, onların eczaneye gelen hastalarla konuştuklarını tek kelimesini dahi kaçırmadan dinler, olan biteni anlamaya çalışırdım. Annemin ve babamın raflar dolusu ilaç hakkında her şeyi biliyor olmalarına şaşırırdım, böyle bir anne ve babam olduğu için çok gururlanırdım. Aradan tam çeyrek asır geçmiş olsa bile annemin hâlâ faaliyette olan eczanesinin o yıllardaki dekorasyonunu, mobilyalarını ve kırmızı metal kapaklı dolaplarını dün gibi hatırlıyorum. Bordo renkli bir kadife perdenin arkasında kalan ve üstünde "Girilmez" tabelası asılı laboratuvar kısmından ise kâfurunkine benzettiğim keskin bir ilaç kokusu yayılır, buna zaman zaman bir havanın tok ve ritmik sesleri eşlik ederdi. Sabahları erkenden yapılan temizlik ise başlı başına bir ritüeldi. Eczanenin zemini bir çırak tarafından tek bir santim dahi atlanmadan nizami gidiş gelişlerle paspaslanır sonra sıra banko ve vitrinlere gelirdi. Kalfalarımızın beni sık sık kilo ve boy ölçen yeşil renkli mekanik baskülün üzerine çıkarmasını ise eczacılık oyununun bir parçası gibi

görür ve keyiflenirdim. Masalsı bir güzelliği vardı eczanelerin. Fakat ben kendimi bildiğimde kararımı çoktan vermiştim: Ressam olacaktım! Eczacı olma fikri ise ilk okul yıllarımda aklıma düştü.

Eczacılık mesleğini seçmenizde etkili olan unsurlardan bize biraz bahsedebilir misiniz? Hiç pişmanlık duyduğunuz oldu mu?

Üniversite giriş sınavında tek tercih yaparak eczacılığı seçtim ve ilk tercihim olan Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'ni birincilikle kazandım. Eczacılık mesleğini seçmemdeki en önemli etken şüphesiz her ikisi de eczacı olan anne ve babamın bana güzel örnek olmaları ve mesleğe çok küçük yaşlardan beri aşina olmam idi. Eczacı olan abla ve eniştem de eczacılığı sevmemde etkili oldular tabii. İnsanların iyileşme süreçlerinin bir parçası olmanın, onların hikâyelerini dinlemenin, onları anlamaya çalışmaktan duyduğum mutluluğun ve iç huzurunun da bu kararı almamda rolü büyük. Üstelik eczacılık daha var olacak, dinamik bir meslek. Bu nedenlerle eczacı olduğum için hiç pişman değilim.

Eczacılık tarihine ilgi duymaya nasıl başladınız ve hayatınıza bu durum nasıl bir yön verdi?

Eczacılık tarihine üniversitede okurken ilgi duymaya başladım. Bunda babam Ecz. İrfan Tekiner'in rolü vardır. Zira babam o yıllarda ecza depomuz adına çıkardığı bir aylık dergide Kayseri'nin eski eczacılarıyla ilgili bir sayfa

yayımlamaya karar vermiş ve bu sayfada yayımlanacak metinleri de benim hazırlamamı istemişti. Tamamen amatör bir ruhla hazırladığım bu sayfalar bende eczacılık tarihine karşı derin bir merak uyandırdı ve yavaş yavaş bu alandaki temel kaynakları okumaya yöneltti. O yıllarda tanıştığım İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Afife Mat ise eczacılık tarihi alanında bana yepyeni ufuklar açtı ve ilk kitabım olan Kayseri Eczacılık Tarihi'ni hazırlarken bana çok yardımları oldu. Afife Hoca sayesinde bu alanda önde gelen yerli ve yabancı birçok araştırmacıyı tanıdım. Bunlar arasında beni en çok etkileyen ise dost ve ağabeyim Mert Sandalcı olmuştur. Eczacı olmadığı halde eczacılığa bu kadar hizmeti geçmiş ikinci bir isme değil Türkiye'de dünyada bile rastlamak mümkün değildir sanırım.

Sizce sanat ile eczacılık arasında nasıl bir ilişki var?

Eczacılık bir zamanlar ilaç yapma sanatı olarak tanımlanırdı. Eczacılar da "ilm-i kimya" yani kimya bilimine ve "fenn-i ispençiyari" yani eczacılık bilimine vakıf sanatçıları gözüyle, yarı merak yarı hayranlıkla bakılırdı (Türkçeye eski dildeki kullanımıyla "ispençiyar" diye çevirebileceğimiz İtalyanca "speziale" kelimesi eczacının sanatsal ustalığını çok güzel ifade eder fakat maalesef bugün bu iki kelimeyi de kullanmıyoruz). Gerçekten de birkaç yüzyıl önce yazılmış eczacılık kitaplarını şöyle bir karıştıranlar yazarların sık sık "eczacılık sanatı" ifadesini kullan-

dıklarını ve eczacının bilgi ve maharetini cömertçe övdüklerini görürler. Oysa bugün geldiğimiz nokta dünden çok farklı ve açıkçası hiç de iç açıcı değil: Havanlarımız örümcek ağı bağıladı. Artık eczanelerimizde ne ilaç ne de bilgi üretebiliyoruz. Haliyle bize sanatçı gözüyle bakıp alkış tutan kimse de kalmadı. Evet, eczacılıktaki bu eksen kayması itibarımızı eskiye nazaran epey düşürdü, bunu kabul ediyorum; fakat ben yine de eczacılığın bugün bile bir sanat olduğunu düşünüyor ve sanat ile eczacılık arasında değişmez üç benzer özellik buluyorum: İlki, eczacılık için "doz" ne anlama geliyorsa sanatta da "yakışanı bulmak" (mesela bir ressam için doğru renk kombinasyonunu, bir müzisyen için doğru armonileri, bir şair için de ahenkli kelimeleri seçmek) aynı şeyi ifade ediyor. Yani her ikisi de "dozunda" olmalı. İkincisi, her ikisinin de tedavi edici özelliği var ve bu nedenle insanoğlu ikisine de daima muhtaç. Son olarak, her ikisinin de Türkiye'de başı belada...

Biraz da eczacı sanatçılardan bahsetmek istiyoruz, bu konuda bize neler söyleyebilirsiniz?

Uluslararası üne sahip sanatçı eczacılar arasında Alman yazar Theodor Fontane, Alman ressam Carl Spitzweg, Amerikan hikâyeciliğinin babası William Sydney Porter (nam-ı diğer O. Henry), Avusturyalı şair Georg Trakl ve İngiliz şair John Keats gibi isimleri sayabilirim. Cinayet romanlarının kraliçesi Agatha Christie ise I. Dünya Savaşı yıllarında eczane teknisyenliği sertifikası almış bir yazardır ve eserlerindeki toksikoloji ve farmakoloji bilgilerini bu eğitime borçludur. Türkiye'de de şarkıcı Atilla Atasoy, yazar ve farmakognozi profesörü Erendiz Atasü, besteci Ali Darmar, piyanist Mehru Ensari, Klasik Türk Müziği ses sanatçısı Rıza Rit ve İstanbul'un yaşayan en eski eczanelerinden tarihi Yeni Moda Eczanesi'nin sahibi şair Melih Ziya Sezer aklıma gelen ilk isimler. Piraye, Yüreğim Seni Çok Sevdi, Eroinle Dans, Çikolata Kaplı Hüzünler gibi çok satan kitaplarıyla tanınan yazar Canan Tan'ı da unutmamalı.

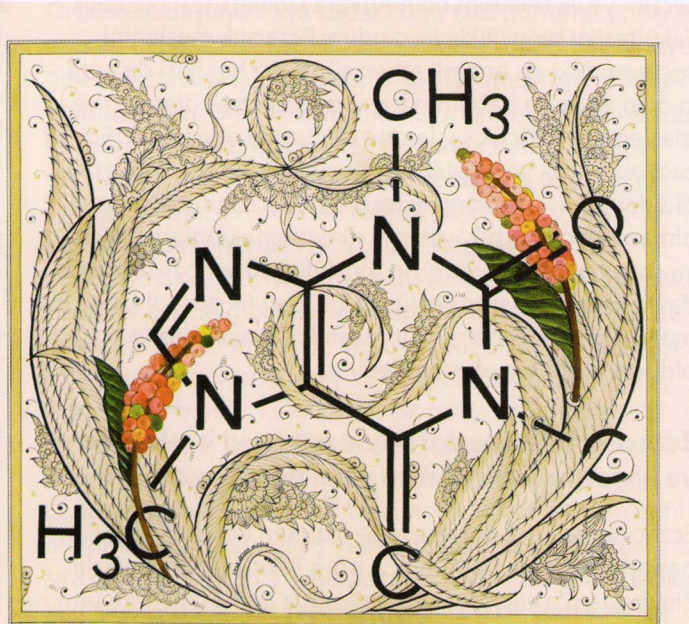
Bu insanlar arasından sanatını ve kişiliğini en çok beğendiğiniz, sizde derin etkiler bırakan birileri var mı mesela?

Türkiye'deki eczacı sanatçılarımızın önemli bir kısmını yakından tanıyor ve her birini de kendi alanlarında takdir edip hayranlıkla izliyorum. Örneğin Rıza Rit Klasik Türk Müziği'nde Münir Nurettin ekolünü devam ettiren ve TRT Arşiv Serisi'nde CD'leri yayınlanmış olağanüstü bir sestir. Bu müzik türüyle ilgilenenlere mutlaka dinlemelerini tavsiye ederim. Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nden emekli olan Profesör Erendiz Atasü ise eczacılık bilgi ve tecrübesini romanlarında çok güzel

harmanlayan, üretken bir kadın yazarımız. Kasım 2013'te yayımlanan son romanı 'Dün ve Ferda'da eczacı bir kahramanın başından geçenleri konu alıyor. 'Açıktorumlar Çağı' başlıklı romanında da kahramanlar yine eczacılar. Mehru Ensari ise klasik müzik camiamızda iyi tanınan ve çok sevilen değerli bir piyanistimiz. Ünlü kemancı Cihat Aşkın'la birlikte kaydettikleri 'Minyatürler I ve II' başlıklı CD'ler sadece Türk dinleyicilerden değil yabancı dinleyicilerden de çok olumlu eleştiriler aldı ve büyük ilgi gördü. Bu sanatçılarımızla aynı mesleğe mensup olmak beni bir eczacı olarak çok gururlandırıyor. Onların başarılarıyla ben de mutlu oluyorum. Çalışkanlığına gıpta ettiğim bir eczacı sanatçı daha var ki hem bilim hem de sanat alanında muazzam eserler vermiş bu isimden bahsetmeden geçemeyeceğim: John Uri Lloyd. Amerikan edebiyatında çok özel bir yere sahip olan Lloyd'un Etidorhpa (tersten okuyunca Aphrodite) adlı eserini önümüzdeki yıllarda Türkçeye çevirmeyi planlıyorum. Lloyd Türkiye'de yeterince tanınmıyor ve bu bizler için büyük bir kayıp.

Bir üstadımız olarak bizlere yani eczacılık öğrenicilerine bu konularda neleri tavsiye edersiniz?

Son sekiz yılda öğrencilerimde gözlemlediğim bir şey var: Sanatı hemen kırılverecek cam bir vitrin süsü gibi görüyor ve ona yaklaşmaya çekiniyorlar. Oysa sanatı ve sanat eserlerini fırından yeni çıkmış bir simit gibi görmek ve her fırsatta onların keyfini çıkarmak gerekir. O nedenle öğrenci arkadaşlarımla sanatla ilgili olarak her türlü etkinliğe hiç tereddüt etmeden katılmalarını ve sanatın derinliklerinde özgürce dolaşmalarını tavsiye ederim.

www.eeo.org.tr

İSGENCİ YARI

OCAK 2014 YIL:1 SAYI:1

